

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/631/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202959
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2214202959.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členov senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9C/39/2014-132 zo dňa 10. júla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 26Er/663/2010. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 1, 2, zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku (ďalej len EP), § 3 ods. 1 písm. d) § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 2, § 19 ods. 1, zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom ide o objektívnu zodpovednosť a je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok, medzi ktoré patrí porušenie právnej povinnosti orgánom verejnej moci (nesprávny úradný postup), vznik a existencia škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, pričom žalobca musí kumulatívne preukázať všetky predpoklady zodpovednosti za škodu. Žalobca si uplatnil v tomto konaní náhradu škody tvrdiac, že ide o škodu spôsobenú mu nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, pretože exekučný súd tým, že vydal zamietajúce rozhodnutie po uplynutí 15 dní, nekonal v súlade s ust. § 44 ods. 2) EP. Podľa názoru súdu z tohto ustanovenia EP vyplýva uvedená lehota len pre prípady, kedy súd vydá poverenie a nie pre prípady, kedy sa žiadosť o vydanie poverenia zamietá, ako v tomto prípade. Po podaní návrhu oprávneným a po doručení žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie je exekučný súd povinný postupovať v zmysle zákonných ustanovení exekučného poriadku. Musí preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že exekučný súd pred vydaním rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie skúmal žiadosť súdneho exekútora, návrh oprávneného (navrhovateľa) na vykonanie exekúcie a exekučný titul, rozhodcovský rozsudok tak, ako mu túto povinnosť ukladá exekučný poriadok. V rámci preskúmania hore uvedeného exekučný súd zistil rozpor a preto došlo k zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. Dôvodom zamietnutia žiadosti bola neplatnosť rozhodcovskej doložky, ktorá nemohla založiť právomoc

rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť. Tvrdenie navrhovateľa, že exekučný súd bol povinný vydať aj rozhodnutie o zamietnutí žiadosti do 15 dní odo dňa doručenia žiadosti je nedôvodné a takýto postup súdu nemožno považovať za nesprávny úradný postup. Súd uzavrel, že podmienky na priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Navrhovateľ neunesol svoje dôkazné bremeno o existencii nesprávneho úradného postupu ako prvej z troch zákonných podmienok. Preto nemôže byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, lebo ak neexistuje v danej veci nesprávny úradný postup, nemôže medzi prípadnou škodou navrhovateľa vzniknúť súvislosť s nesprávnym úradným postupom, ktorý neexistuje. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 151 ods. 1) a 2) O.s.p. Odporcovi ako úspešnému účastníkovi konania bola priznaná náhrada trov konania pri vyhlásení rozsudku. Odporca si však trovy konania v zmysle ust. § 151 ods. 1) O.s.p. v lehote 3 pracovných dní odo dňa vyhlásenia rozsudku nevyčísľil.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa súd vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom žalobca preukázal, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku a to v posudku uvedenej výške. Súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p., zverejnením vyhlásenia termínu rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p., dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by

sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu je potrebné dodať nasledovné:

Žalobca sa svojou žalobou z dôvodu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Galanta vo veci 26Er/663/2010, ku ktorému malo dôjsť nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok, domáhal náhrady majetkovej škody v celkovej výške 125 eur. Táto škoda predstavuje podľa žalobcu náhradu účelne vynaložených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávok v období nečinnosti súdu. Zároveň si žalobca uplatnil i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 543,98 eura (55 eur za každý mesiac omeškania) s tým, že samotné konštatovanie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v § 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup žalobca videl v tom, že súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty.

Z obsahu spisu súd zistil, že exekútorom bola Okresnému súdu Galanta v konaní pod sp. zn. 26Er/663/2010 doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 15.07.2010. O žiadosti bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 13.01.2011, tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola zamietnutá. Exekučným titulom v danom prípade bol rozhodcovský rozsudok a súd pri rozhodovaní o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia dospel k záveru, že rozhodcovská doložka nebola uzatvorená platne, preto rozhodcovský súd nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Navrhovateľ sa proti uzneseniu neodvolal a nadobudlo právoplatnosť dňa 07.04.2011.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad kumulatívneho splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné a to aj z ustálenej judikatúry vyvodiť, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorý nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z údajného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 EP, keď rozhodnutie vydal po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia žiadosti súdu.

V zmysle § 44 ods. 2 EP v znení účinnom od 01.06.2010 do 31.05.2011 (v čase začatia exekučného konania), súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákonná lehota 15 dní od doručenia žiadosti platí iba vtedy, ak súd vydá poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie. Na rozhodnutie súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora ale zákon v citovanom ustanovení žiadnu zákonnú lehotu nestanovuje. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd zhodne s prvostupňovým uzatvára, že postupom dotknutého súdu v danej veci nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu z dôvodu, že by súd nedodržiaval zákonné lehoty a teda k porušeniu povinnosti súdu vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. Závery prvostupňového súdu v tomto smere sú preto plne správne.

Pokiaľ ide o posúdenie nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Galanta v danej veci, ktoré by malo spočívať všeobecne v zbytočných prieťahoch pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia je potrebné poukázať na to, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prieťahov už bolo rozhodnuté oprávneným orgánom. V dotknutej veci neboli žiadnym z príslušných orgánov konštatované prieťahy v konaní (napríklad v dôsledku sťažnosti žalobcu na prieťahy, v dôsledku žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, v dôsledku rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní sudcu, prípade rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, v ktorých by bolo konštatované, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov), pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je orgánom kompetentným pre vyslovenie takéhoto záveru. Ako na to poukazuje dôvodová správa k novele § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinnnej od 01.01.2013, pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR jeho postup by mal byť preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní sú oprávnené iba zákonom zmocnené orgány. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že zákonodarca možnosť súdu vychádzať len z takýchto podkladov v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, výslovne zakotvil v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. až s účinnosťou od 01.01.2013.

Ako odvolací súd už vyššie konštatoval, základné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne. Keďže potom podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok žalobcu, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a ani vznik škody, resp. ujmy. Vzhľadom na to už potom nie je potrebné a bolo by nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania skúmať existenciu škody a nemajetkovej ujmy, ako aj ich rozsah.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) ako v celom rozsahu vecne správny s použitím ust. § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná a preto jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila (a podľa obsahu spisu jej ani žiadne nevznikli), odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.